Stockholms läns landsting

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2016-08-17

LS 2015-1241

Landstingsstyrelsen

Motion 2015:35 av Håkan Jörnehed (V) och Gunilla Roxby Cromvall (V) om kliniskt basår för nyexaminerade sjuksköterskor

Föredragande landstingsråd: Peter Carpelan

Ärendebeskrivning

Håkan Jörnehed (V) och Gunilla Roxby Cromvall (V) har lämnat en motion om kliniskt basår för nyexaminerade sjuksköterskor.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Landstingsrådsberedningens motivering

Stockholms läns landsting är en av Sveriges största arbetsgivare och huvudmän för hälso- och sjukvården. Att säkra kompetensförsörjningen både på kort och på långt sikt samt att stärka landstinget som en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare är två högprioriterade områden för landstinget.

Därför har Alliansen tagit initiativ till en landstingsövergripande kompetensförsörjningsstrategi som ska penetrera frågeställningar såsom kompetensförsörjning, utbildning, vidareutbildning, lönebildning samt ledarskap. I arbetet med strategin lyfts bland annat vikten av att samtliga medarbetare ska ges rätt förutsättningar för att utföra sitt uppdrag på ett adekvat sätt. Att ge nyexaminerade sjuksköterskor möjligheten att utvecklas i den kliniska yrkesrollen, med en fördjupad kunskap och bredare erfarenhet både klinisk och teoretisk, ligger helt i linje med kompetensförsörjningsstrategin.

Redan idag har flera av våra akutsjukhus och andra verksamheter introduktions- eller traineeprogram för nyexaminerade sjuksköterskor. Programmen är uppbyggda på lite olika sätt. En del program ger nyexaminerade sjuksköterskor möjlighet att arbeta inom flera verksamheter för att ge bredd och erfarenhet, vilket även kombineras med kontinuerlig kompetensutveckling. Andra program är öppna även för sjuksköterskor som arbetat kliniskt, men saknar erfarenhet av akutsjukvården. Det övergripande syftet med dessa program är ändock att skapa en ökad trygghet i rollen som sjuksköterska och därmed förbättra arbetsmiljön och öka patientsäkerheten. Flera av programmen ger därför goda förutsättningar för ett ökat erfarenhetsutbyte, kollegialt stöd och mentorskap.

Introduktions- och traineeprogrammen är mycket uppskattade av de sjuksköterskor som genomgått dem. Danderyds sjukhus har gjort en utvärdering av sitt introduktionsprogram som visar att de sjuksköterskor som genomfört programmet känner sig betydligt tryggare i sin yrkesroll.

Alliansen delar dock motionärernas förslag om att en mer samordnad introduktion av nyexaminerade sjuksköterskor är att föredra. Därför pågår ett arbete med att utveckla adekvata modeller för en sådan introduktion. Genom den ökade koncernstyrningen och samordningen som föreslås i kompetensförsörjningsstrategin ges således förutsättningarna för att skapa en gemensam bas för att åstadkomma tydlighet i krav, roller och utvecklingsmöjligheter för landstingets medarbetare.

Beslutsunderlag

Personalutskottets protokollsutdrag den 2 juni 2016
S-ledamöternas särskilda uttalande
Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 20 maj 2016
Motion 2015:35

Torbjörn Rosdahl

Peter Carpelan

Carl Rydingstam

§ 28
Motion 2015:35 av Håkan Jörnehed (V) och Gunilla Roxby Cromvall (V) om kliniskt basår för nyutexaminerade sjuksköterskor

LS 2015-1241

Ärendebeskrivning

Håkan Jörnehed (V) och Gunilla Roxby Cromvall (V) har lämnat en motion om kliniskt basår för nyexaminerade sjuksköterskor.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 20 maj 2016
Motion 2015:35

Förslag och yrkande

På sammanträdet föreligger följande förslag.

Bifall till landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 20 maj 2016 om att anse motionen besvarad.

Bifall till motionen av MP- och V-ledamöterna

Proposition

Ordförande frågade om personalutskottet bifaller förvaltningens förslag

Personalutskottets beslut

Personalutskottet föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad

Reservation
Reservation av Susanne Nordling (MP) till förmån för det egna förslaget.
Reservation av Håkan Jörnehed (V) till förmån för det egna förslaget.

Särskilt uttalande
Jens Sjöström (S) och Robert Johansson (S) inkom med ett särskilt uttalande (bilaga)

Stockholms läns landsting
Personalutskottet
SOCIALDEMOKRATERNA

SÄRSKILT UTTALANDE

2016-06-02
Ärende 4
LS 2015-1241

Gällande " Motion 2015:35 av Håkan Jörnehed (V) och Gunilla Roxby Cromvall (V) om kliniskt basår för nyutexaminerade sjuksköterskor"

Vi Socialdemokrater vill att landstinget ska vara en attraktiv arbetsgivare. Hur vi introducerar medarbetare som kommer nyutexamineras eller som byter verksamhetsområde är viktigt.

I förvaltningens svar på motionen framgår att flera av landstingets hälso- och sjukvårdsverksamheter har olika typer av introduktionsprogram. Programmen beskrivs som olika i omfattning och struktur.

Vi socialdemokrater vill att dessa introduktionsprogram samordnas i relevanta delar och att även andra yrkeskategorier i vården inkluderas. En prioriterad yrkesgrupp i en sådan utvidgning är undersköterskor. För att ytterligare utveckla introduktionsprogrammen bör också särskilda insatser genomföras för de erfarna personer som ska handleda de som genomgår programmet.

Så väl en större samordning av introduktionsutbildningen, en utvidgning av den samma samt handledarutbildning skulle med fördel kunna ske i kunskaps- och valideringscentret som vi vill inrätta i landstinget.

Förvaltningen hänvisar till kompetensförsörjningsstrategin och att den skulle skapa förutsättningar för tydlighet i roller och ansvar när det gäller introduktionsutbildning. Vi hoppas det blir så genom att det politiska ansvaret tydliggörs i strategin.

Landstingsstyrelsens förvaltning
SLL Personal och utbildning

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-05-20

LS 2015-1241

Handläggare:
Kristina Pesula

Landstingsstyrelsens
personalutskott

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -05- 23
Dnr LS 2015-1241
Rotel IV

Motion 2015:35 av Håkan Jörnehed (V) och Gunilla Roxby Cromvall (V) om kliniskt basår för nyexaminerade sjuksköterskor

Ärendebeskrivning

Håkan Jörnehed (V) och Gunilla Roxby Cromvall (V) har lämnat en motion om kliniskt basår för nyexaminerade sjuksköterskor.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 20 maj 2016
Motion 2015:35

Förslag till beslut

Personalutskottet föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Håkan Jörnehed (V) och Gunilla Roxby Cromvall (V) har lämnat en motion om att införa kliniskt basår för sjuksköterskor. Landstingets hälso- och sjukvårdsverksamheter har redan olika introduktionsprogram för nyutexaminerade sjuksköterskor.

Bakgrund
Håkan Jörnehed (V) och Gunilla Roxby Cromvall (V) har lämnat en motion om kliniskt basår för sjuksköterskor. I motionen föreslås att ett kliniskt basår för nyutexaminerade sjuksköterskor ska införas i Stockholms läns landsting. Syftet är att utveckla sjuksköterskornas yrkeskompetens genom att de får en kombination av undervisning, omvårdnadshandledning i grupp samt även individuellt på respektive avdelning. Vidare föreslås att

fullmäktige ska besluta att utreda var det kan ske och i vilken omfattning samt på vilket sätt ett kliniskt basår kan införas i Stockholms läns landsting.

Överväganden
Hälso- och sjukvårdens verksamheter har identifierat behovet av en planerad och utökad introduktion för sjuksköterskor i syfte att skapa en bra övergång mellan studier och yrkesliv.

Förvaltningen har tillsammans med landstingets hälso- och sjukvårdsverksamheter tagit fram sex åtgärdsområden. Syftet är att möta framtidens utmaningar med mer samarbete och samverkan med gemensamma åtgärder för att uppnå större effekt. Att arbeta samordnat kring en utökad introduktion för sjuksköterskor ingår i ett av dessa åtgärdsområden.

Kompetensförsörjningen är ett landstingets mest prioriterade områden både som arbetsgivare och som huvudman för hälso- och sjukvården i länet. Arbetet med kompetensförsörjning är primärt långsiktigt, men insatser sker även på kort sikt.

I den kompetensförsörjningsstrategi som förvaltningen arbetar med att ta fram lyfts vikten av att alla medarbetare har rätt förutsättningar för att utföra sitt uppdrag. Att ge nyutexaminerade sjuksköterskor förutsättningar att utvecklas i yrkesrollen och en fördjupad kunskap både praktiskt och teoretiskt eller en bredare klinisk erfarenhet ligger väl i linje med strategin. Flera av landstingets hälso- och sjukvårdsverksamheter har introduktionsprogram eller traineeprogram för nyexaminerade sjuksköterskor.

Programmen är uppbyggda på lite olika sätt, vissa program är till exempel även öppna för sjuksköterskor som har arbetat i sin yrkesroll men saknar erfarenhet av akutsjukvården. Övergripande syfte är att skapa trygghet i rollen som sjuksköterska, för att på så sätt öka patientsäkerheten och förbättra arbetsmiljön. Flera av programmen ger förutsättningar för ökat kollegialt stöd, erfarenhetsutbyte och i vissa fall mentorskap.

Några av de modeller som används är att ge nyutexaminerade sjuksköterskor möjlighet att arbeta inom flera olika verksamheter för att ge bredd och erfarenhet. Detta kombineras med kontinuerlig kompetensutveckling.

Introduktionsprogrammen är mycket uppskattade av de sjuksköterskor som genomgått dem. Danderyds sjukhus har gjort en utvärdering av sitt

introduktionsprogram som visar att sjuksköterskorna som genomfört programmet känner sig tryggare i sin yrkesroll. Det är dock för tidigt att utvärdera vilka långsiktiga effekter programmen har.

Ofta ingår klinisk träning och simuleringsövningar i programmen för att addera den praktiska aspekten av yrket till den akademiska kunskap som sjuksköterskorna besitter när de examineras. I andra landsting och regioner finns liknande program med lite varierande innehåll och upplägg.

Arbete pågår med att kontinuerligt anpassa programmen så att de ger förutsättningar för sjuksköterskor att uppnå den kompetens som krävs för att kunna arbeta i landstingets verksamheter. En viktig del i programmen är att skapa en trygg och god arbetsmiljö för sjuksköterskor genom att ge dem bättre förutsättningar att utöva sin yrkesroll.

Förvaltningen delar motionärernas bedömning att en strukturerad introduktion av nyutexaminerade sjuksköterskor är angelägen. Arbete för att utveckla bra modeller för en sådan introduktion pågår därför sedan några år. Genom den ökade styrningen och samordningen som föreslås i kompetensförsörjningsstrategin ges förutsättningar att skapa en gemensam bas för åstadkomma tydlighet i roller, krav och utvecklingsmöjligheter i landstingets verksamheter. Med hänvisning till ovanstående föreslår förvaltningen att motionen kan anses besvarad.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

Maria Englund
Personaldirektör

Stockholms läns landsting

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -10- 20
Dnr LS 2015-1241

2015:35

Stockholms läns landsting
2015-10-20

Motion av Håkan Jörnehed (v) och Gunilla Roxby Cromvall (v) om kliniskt basår för nyutexaminerade sjuksköterskor.

Kompetensförsörjningen och svårigheten med att rekrytera, behålla kompetenta medarbetare, såsom till exempel specialistsjuksköterskor inom sjukvården, står inför stora utmaningar nationellt såväl som i Stockholms läns landsting. Över hela landet råder brist på läkare, sjuksköterskor och undersköterskor, och SKL förutspår att bristen kommer öka under de kommande 10 åren.

Det är ett faktum att sjuksköterskorna upplever en extremt stressad arbetssituation, vilket har lett till att många har valt att avsluta sin anställning inom Landstinget och andra blir sjukskrivna på grund av långvarig och stressig arbetsmiljö. Detta är inte att ta ett arbetsgivaransvar fullt ut eller att föra en god personalpolitik på allvar. Vi vet också att kostnaderna för så kallad hyrpersonal ökar. Detta är inte bra, utifrån vare sig patientkontinuitet/trygghet och det rimmar illa med att bygga starkare team där rätt kompetens används för rätt uppgift.

Det har under många års tid diskuterats hur Stockholms Läns Landsting skall lösa framtida rekryteringar, det vill säga hur stimulera att rekrytera nya medarbetare men även att hur vara en bra arbetsgivare för befintliga medarbetare. Vi vet att det är vanligt att redan pensionerade sjuksköterskor går in och arbetar extremt mycket extra då ordinarie sjuksköterskor inte är i tjänst av bland annat ovan nämnda faktorer.

Vänsterpartiet menar på att vi behöver tänka nytt, vi behöver finna andra kvalitativa lösningar. Vi behöver ta ett samlat grepp och ta bemanningsproblematiken på allvar en gång för alla.

En konkret handling kan vara att tillämpa ett så kallat kliniskt basår för nyutexaminerade sjuksköterskor. Sjuksköterskornas yrkeskompetens utvecklas genom att de får en kombination av undervisning, omvårdnadshandledning i grupp samt även individuellt på respektive avdelning. De får även klinisk träning parallellt med sjuksköterskearbetet.

I basåret ingår bland annat föreläsningar om basal vårdhygien, palliativ vård samt god vård till våra äldre m.m. Den avgörande komponenten i det kliniska basåret är den praktiska handledningen som stärker sjuksköterskans kompetens under överinseende av erfaren sjuksköterska. På så vis eliminerar vi även att den så kallade dolda kompetensen försvinner.

Det framkommer av de landsting, som idag, använder sig av detta att sjuksköterskorna känner sig stärkta, det ger en trygghet för alla berörda på respektive avdelning inom sjukvården. I Västra Götalandsregionen annonserar man till och med om kliniska basåret för att rekrytera ny personal. Det ger trygghet till nyanställda!

På Sahlgrenska Universitetssjukhuset, som tillämpar kliniskt basår, har det gett ett positivt utfall.

Det talas ofta om att vården måste anamma nya arbetssätt för att klara av sina utmaningar – att erbjuda ett kliniskt basår bör vara en del i detta.

Detta menar vi är ett sätt att ta arbetsgivaransvar och att rekrytera nyutexaminerade. Vi behöver tänka till på ett seriöst och allvarligt sätt – hur locka framtida, nyutexaminerade sjuksköterskor att välja Stockholms Läns Landsting som deras första och nya arbetsgivare?

Det räcker inte med att det vädjas till vårdpersonal att stanna kvar i Landstinget och arbeta!

Med bakgrund i ovanstående föreslås fullmäktige att besluta:

Att kliniskt basår för nyutexaminerade sjuksköterskor ska införas i Stockholms Läns Landsting.

Att utreda var det kan ske och i vilken omfattning samt på vilket sätt ett kliniskt basår kan införas i Stockholms Läns Landsting.

Håkan Jörnehed (v)

Gunilla Roxby-Cromvall (v)